

Виходячи з цього, визначимо ряд стратегічних напрямків, які дозволять підвищити конкурентоспроможність туристичної сфери загалом і підприємств зокрема.

Перше, що необхідно розвивати серед операторів та агенцій, — індивідуальний туризм: встановлення модулів бронювання квитків на авіа, ж/д, автобуси, бронювання готелів і хостелів, трансфери, оренда авто, екскурсійне обслуговування тощо. Важливо донести до туристів інформацію про те, що вони бронюючи окремі послуги не сплачують додаткових комісій, це готелі та авіакомпанії платять агенція за продаж їх продукту. А турист, бронюючи не просто в Інтернет, а в Агенції, отримує ще при цьому професійну консультацію та підтримку.

Другий напрямок, який украй необхідний для українців, — розвиток внутрішнього туризму. Але тут мова йде не лише про можливість бронювання готелів і турів з відпочинком в Україну у операторів, тут загалом необхідно розвивати туристичну інфраструктуру, адже в українських готелів ще відсутня етика ведення бізнесу.

Третій напрямок — розвиток інновацій у роботі операторів та агенцій. Велику роль для сучасних людей відіграє зручність і доступність до інформації. Тому прості сайти, на яких є актуальна та необхідна інформація, можливість перегляду з мобільного, різноманітні групи в соціальних мережах, реклама в Інтернет тощо дозволять також підвищити конкурентоспроможність підприємства.

Отже, ринок туристичних послуг є перспективною сферою діяльності, просто необхідно обирати вірні стратегічні напрямки розвитку, що дозволять розширювати ринок та нарощувати обсяги продажів.

Література

1. Туристична діяльність в Україні. Статистичний бюлетень за 2012-2015 роки. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Конкурентоспроможність туристичних підприємств в Україні / І. О. Сидоренко. // Економіка. Управління. Інновації. — 2012. — № 1. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2012_1_51
3. Аналіз факторів конкурентоспроможності туристичних підприємств України // О.І. Печенка, Л.Л. Носач, Д.Є. Шевченко — Харків: ХДУХТ, 2012.
4. «Новый уровень: агент умер, да здравствует агент! или Как интернет влияет на агентский бизнес». — Режим доступу: <http://turprofi.com.ua/analitika-2/eksperty/112-novyj-uroven-agent-umer-da-zdravstvuet-agent-ili-kak-internet-vliyaet-na-agentskij-biznes>

УДК 65.016.8

a.l.l.a_a.l.l.a@mail.ru

Силенко Сергій Анатолійович

викладач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Запорізького національного технічного університету, Україна

Sylenko Serhii A.

Lecturer of Department Enterprise, Trade and exchange of Zaporizhzhya National Technical University, Ukraine

БАНКРУТСТВО ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

BANKRUPTCY AS AN INTEGRAL PART MARKET ECONOMY

Анотація. Розглянуто, що розгортання кризи на рівні окремого підприємства не є локальними. Наголошено, що кризові явища в діяльності підприємства, загроза визнання підприємства банкрутом мають негативні наслідки не тільки для його кредиторів, а й для усіх суб'єктів макроекономічної системи. Також наведено фази класичного циклу суспільного відтворення

Ключові слова: економічні цикли, криза, банкрутство

Summary. We consider that the deployment of the crisis at the level of the individual enterprise is not local. Emphasized that the crisis in the enterprise, the threat of recognition of the company bankrupt have negative consequences not only for its creditors, but also for all of the macroeconomic system. There are classic cycle phases of social reproduction

Key words: economic cycles, crisis, bankruptcy

Питання розгортання кризових явищ актуальна як на рівні кожного окремого підприємства, так і на рівні держави, оскільки національне господарство й складається з окремих господарюючих суб'єктів. Кризові явища в господарській діяльності на мікрорівні — це не лише загроза визнання банкрутом, але й можливість появи негативних наслідків як для кредиторів (тобто незадоволення заявлених вимог), так і для всієї макроекономічної системи.

У визнанні підприємства банкрутом не зацікавлена жодна зі сторін макроекономічної системи. Тому, питання кризових явищ і визнання підприємства банкрутом, прогнозування та

запобігання ним, має загальнодержавне значення. З цього випливає, що необхідність побудови державної системи контролю та діагностики, а також захисту промислових підприємств від банкрутства (системи протидії фінансовому краху) набуває край важливого значення.

У практиці господарювання криза чи загроза кризи — явище постійне. Основною причиною криз стає, як правило, розрив між промисловим виробництвом і відповідним рівнем споживання продукції.

Здебільшого, економіка послідовно проходить чотири фази існування: підйом, криза (спад), депресія і пожвавлення [1, с. 23]. Класичний цикл суспільного відтворення складається із чотирьох фаз, зміст яких подано в табл. 1, що складена на підставі праць [1—5].

Таблиця 1

**ФАЗИ КЛАСИЧНОГО ЦИКЛУ СУСПІЛЬНОГО
ВІДТВОРЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Фаза	Назва	Зміст
I	Криза (спад)	Скорочення загального обсягу промислового виробництва й ділової активності, зниження цін, затоварення складів, зростання безробіття та збільшення кількості банкрутів
II	Стагнація (депресія)	Тривалість фази стагнації — від півроку до 3-х років. Для неї характерним є пристосування економічного життя до нових реалій, це фаза віднайдення нової рівноваги. Основними рисами є безвекторність господарських дій, непевність, недовіра до ринкової кон'юнктури, неохочість до ризику, не дивлячись на те, що ціни та господарські умови стабілізуються. Дана фаза, як правило, характеризується падінням відсоткової ставки
III	Пожвавлення	Для даної фази характерним є відновлення господарського життя, зростання цін, рост виробництва та зайнятості. Фаза торкається перш за все галузей, які виробляють товари групи В. Успіх одних надихає й інших створювати нові виробничі майданчики (підприємства). Даний етап завершується досягненням докризового рівня макроекономічних показників діяльності
IV	Бум (підйом)	Для підйому характерним є створення маси нових товарів, виникнення нововведень на всіх рівнях, пожвавлення на фондовому ринку, підвищенні курсів цінних паперів і ставки відсотків, також зростають ціни та заробітна платня. Проте проявляються і такі негативні прояви, як збільшення товарних запасів та напруженість у банківському секторі. Бум, який спочатку виводить господарювання на новий щабель у його неухильному розвитку, буде майданчик для нової кризи

Через різноманіття збудників такого циклічного відтворення і досить частих порушень у традиційних фазах вчені різних економічних напрямків пропонують такі різновиди циклів [6, с. 37]:

- цикли Кондратьєва (довгохвильові цикли), тривалість яких складає 40—60 років. Основною причиною криз називають ґрунтовні зміни в техніко-технологічній базі національного господарства, його перебудова;
- цикли Кузнеця (до 20 років) рушійними силами називають зміни у відтворювальній структурі промислового виробництва, звідси випливає і друга назва цих циклів — відтворювальні або будівельні;
- цикли Джаглера (7—11 років) на думку вчених є результатом взаємодії різноманітних грошово-кредитних чинників;
- цикли Кітчіна (3—5 років) впливають з динаміки відносної величини запасів ТМЦ на підприємствах;
- приватні господарські цикли (від одного до 12 років), які з'являються через коливання інвестиційної активності.

Література

1. Балдин К.В. и др. Антикризисное управление: макро- и микроуровень / Учебное пособие. — М.: Дашков и К, 2005. — 316 с.
2. Антикризисное управление: учебное пособие. / Под ред. Э.М. Короткова. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 416 с.
3. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. Вид. 2-ге, виправл. і доп. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 504 с.

4. Самуэльсон П. Экономика. Пер. с англ. — СПб.: Питер, 2001. — 875 с.
5. Чернявский А.Д. Антикризисное управление. — К.: МАУП, 2000. — 208 с.
6. Коротков Э.М. Антикризисное управление. — М.: Юнити-Дана, 2009. — 375 с.

УДК: 005.7 : 330.341:65.014:65.015

Alena_rosolova@ukr.net

Терентьєва Олена Володимирівна
к.е.н., старший викладач
кафедри економіки підприємств
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Terentyeva Elena V.
PhD, Senior lecturer at the Enterprise Economics
Department Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman, Ukraine

НОВАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АНТИКРИЗОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

INNOVATIONS IN PROVIDING OF ENTERPRISES ANTI-CRISIS ACTIVITY

Анотація. Запропоновано здійснювати упорядковане забезпечення антикризової діяльності підприємств. Рекомендовано організацію системи даного забезпечення. Визначено склад показників для оцінювання результативності функціонування складових системи забезпечення протикризових дій на підприємствах.

Ключові слова: система, механізм, ефективність, антикризова діяльність, антикризове управління, кризові процеси, забезпечення антикризової діяльності

Summary. It is suggested to carry out the well-organized providing of anti-crisis activity of enterprises. Organization of the system of this providing is recommended. Certainly composition of indexes is for the evaluation of effectiveness of functioning of constituents of the system of providing of anticrisis actions on enterprises.

Keywords: system, mechanism, efficiency, anti-crisis activity, anti-crisis management, crisis processes, providing of anti-crisis activity

Ефективна антикризова діяльність передбачає здійснення процедур з моніторингу за роботами, використанням ресурсів при забезпеченні стабільності виробництва, стійкого положення підприємства на ринку і його фінансового стану. Для цього потрібно формування системи забезпечення виконання робіт з протидії кризовим процесам на підприємстві. Воно повинно мати власну внутрішню організаційну структуру, відповідні функції і технології функціонування.

Таке організаційне утворення слід орієнтувати на виконання робіт за напрямками: попередження, локалізація і ліквідація кризи на підприємстві. Залежно від цілей і напрямів формуються групи виконавців. Основними функціями цих виконавців повинні бути: здійснення протикризових робіт; ресурсне (матеріально-технічне, фінансове і кадрове) забезпечення виконання антикризових робіт; визначення стану та динаміки виконання антикризових робіт; інформаційна та транспортна підтримка протикризових дій; координація (менеджмент) спільних антикризових дій.

Поділ основних функцій із забезпечення антикризової діяльності підприємства на процеси і окремі операції дозволяє визначити в якості базових процесів забезпечення антикризової діяльності підприємства при «Попередженні кризи на підприємстві» — визначення сценаріїв розвитку кризи, прогнозування кризових проявів, розробки заходів з попередження кризових явищ, реалізації заходів з попередження кризових проявів (процесів), оцінювання результативності заходів з попередження кризових проявів (процесів); при «Локалізації кризи на підприємстві» проводиться діагностика кризових явищ і процесів, розробка заходів з локалізації кризи, реалізація заходів з локалізації кризи, оцінювання результативності реалізації заходів з локалізації кризи; при «Ліквідації кризових процесів на підприємстві» — заходи з підвищення ефективності функціонування підприємства та усунення негативного впливу кризових процесів, виконуючи роботи з діагностики динаміки локалізації кризи, розроблення заходів з ліквідації кризи, реалізації цих заходів і оцінювання результативності виконаних робіт з ліквідації кризи.

Раціональність і ефективність функціонування фахівців із забезпечення антикризової діяльності на підприємстві визначається ступенем централізації виконання робіт та прийняття управлінських рішень, а також їх дислокацією структурі підприємства.

Визначення ефективності функціонування системи забезпечення антикризової діяльності підприємства доцільно здійснювати з використанням системи показників і алгоритмів спеціалізованих за окремими складовими забезпечення антикризової діяльності. Серед локальних показників слід визначати суми економії від ресурсного забезпечення робіт антикризової ді-